ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪੁਸ਼ਪਾ ਕਮਲ ਦਹਿਲ 'ਪ੍ਰਚੰਡ' ਦੀ ਭਾਰਤ ਫੇਰੀ

02 ਜੂਨ, 2023

ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ, ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪੁਸ਼ਪਾ ਕਮਲ ਦਹਿਲ 'ਪ੍ਰਚੰਡ' 31 ਮਈ ਤੋਂ 3 ਜੂਨ 2023 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹਨ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦੁਵੱਲੀ ਫੇਰੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੌਦ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਨ ਮਹਤ, ਊਰਜਾ, ਜਲ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹਾਦਰ ਬਸਨੇਤ, ਭੌਤਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਵਾਲਾ ਸਮੇਤ ਉਦਯੋਗ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਰਮੇਸ਼ ਰਿਜਾਲ, ਇਸ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਆਏ ਵਫ਼ਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

3. ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਪਕ ਦੁਵੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ। ਆਪਣੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਵਪਾਰ, ਊਰਜਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਵੱਲੇ ਏਜੰਡੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਪ ਧਨਖੜ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਡੋਭਾਲ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ।

4. ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਟਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸੰਧੀ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5. ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਦੇ ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਸਹਿਯੋਗ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਜ਼ਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ, ਪਾਵਰ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਨੇਪਾਲ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 452 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ 900 ਮੈਗਾਵਾਟ ਅਰੁਣ-3 ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

6. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਬਿਜਲੀ ਵਪਾਰ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਨੇਪਾਲ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 10,000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸੈਕਟਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ-ਲਾਹੇਵੰਦ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ।

7. ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 400 ਕੇਵੀ ਗੋਰਖਪੁਰ-ਬਟਵਾਲ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਵੀ ਰੱਖਿਆ। ਐਨਐਚਪੀਸੀ ਅਤੇ ਵੀ ਯੂਸੀਐੱਲ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ 480 ਮੈਗਾਵਾਟ ਫੁਕੋਟ-ਕਰਨਾਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ ਜਲ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ

(ਐਸਜੇਵੀਐਨ) ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਬੋਰਡ (ਆਈਬੀਐਨ) ਵਿਚਕਾਰ 669 ਮੈਗਾਵਾਟ ਲੋਅਰ ਅਰੁਣ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

8. ਨੇਪਾਲੀ ਪੱਖ ਨੇ 40 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਗਰਿੱਡ ਰਾਹੀਂ ਨੇਪਾਲ ਤੋਂ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਤਿਕੋਣੀ ਬਿਜਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਊਰਜਾ ਖੇਤਰ ਸਮੇਤ ਵਧੇਰੇ ਉਪ-ਖੇਤਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਵਧੇਗਾ।

9. ਪੰਚੇਸ਼ਵਰ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਪੀਐਮਪੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਕਾਲੀ ਸੰਧੀ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੀਐਮਪੀ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ (ਡੀਪੀਆਰ) ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਦੁਵੱਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਗੇ। ਪੰਚੇਸ਼ਵਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਪੀਡੀਏ) ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਡੀਪੀਆਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰੇਗੀ। ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੀਐਮਪੀ ਲਈ ਵਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡੀਪੀਆਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰੂਪ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਟਨਕਪੁਰ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਨੇਪਾਲੀ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੜਾਅਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨਹਿਰ ਰਾਹੀਂ ਤਨਕਪੁਰ ਬੈਰਾਜ ਤੋਂ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਕਮਾਂਡ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਟੀਮਾਂ ਆਪਸੀ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

11. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ 679.8 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਾਈਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਰੀ ਕੋਰੀਡੋਰ, ਨਿਜਗੜ੍ਹ-ਇਨਰੂਵਾ ਅਤੇ ਗੰਡਕ ਨੇਪਾਲਗੰਜ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਬਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੇਣ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

12. ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗਤੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

13. ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਚੈੱਕ ਪੋਸਟਾਂ (ਆਈਸੀਪੀ) ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰੁਪੈਡੀਹਾ (ਭਾਰਤ) ਅਤੇ ਨੇਪਾਲਗੰਜ (ਨੇਪਾਲ) ਵਿੱਚ ਮਿਰਰ ਆਈਸੀਪੀ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤੇ। ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੁਨੌਲੀ (ਭਾਰਤ) ਅਤੇ ਭੈਰਹਾਵਾ (ਨੇਪਾਲ) ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਆਈਸੀਪੀ ਦੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕੀਤੇ। ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋਧਾਰਾ ਚਾਂਦਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਈਸੀਪੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਆਈਸੀਪੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਵਪਾਰਕ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ-ਤੋਂ-ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।

14. ਰੇਲ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜੋਗਬਾਨੀ-ਬਿਰਾਟਨਗਰ ਰੇਲ ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਬਥਨਾਹਾ (ਭਾਰਤ) ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਕਸਟਮ ਯਾਰਡ (ਨੇਪਾਲ) ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਉਦਘਾਟਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਹੱਬ, ਬਿਰਾਟਨਗਰ ਰਾਹੀਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਵਣਜ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਏਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੈਨਗਰ-ਕੁਰਥਾ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲ

ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਰਥਾ-ਬਿਜਲਪੁਰਾ ਰੇਲ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਜਲਦੀ ਹੀ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

15. ਰਕਸੌਲ-ਕਾਠਮੰਡੂ ਰੇਲ ਲਿੰਕ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸਥਿਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਨੇਪਾਲੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਪਾਲੀ ਰੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਬੰਧੀ ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਜੈਨਗਰ-ਕੁਰਥਾ ਰੇਲ ਸੈਕਸ਼ਨ ਲਈ, ਰੇਲਵੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਬਾਬਤ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

16. ਊਰਜਾ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2019 ਵਿੱਚ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੋਤੀਹਾਰੀ-ਅਮਲੇਖਗੰਜ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦਾ ਤਸਲੀਬਖਸ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੋਤੀਹਾਰੀ-ਅਮਲੇਖਗੰਜ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੇ ਫੇਜ਼-2 ਦਾ ਚਿਤਵਨ ਵਿੱਚ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਵੀ ਰੱਖਿਆ। ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਅਤੇ ਝਾਪਾ ਵਿਚਕਾਰ ਨਵੀਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਵਿਛਾਉਣ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਤੇਲ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਨੂੰ ਅਮਲੇਖਗੰਜ ਤੋਂ ਚਿਤਵਨ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਿਤਵਨ ਅਤੇ ਝਪਾ ਵਿਖੇ ਦੋ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਟਰਮੀਨਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

17. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਡਿਜੀਟਲ ਵਿੱਤੀ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਨਪੀਸੀਆਈਐਲ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਐਨਸੀਐਚਐਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰਲੇ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

18. ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨੇਪਾਲ ਨੂੰ ਯੂਰੀਆ ਅਤੇ ਡੀਏਪੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਾ ਨੂੰ ਦਾ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵੇਂ ਨੇਤਾ ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਡੀ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਭਰੋਸੇ ਸਮੇਤ ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਦ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਵਿਹਾਰਿਕਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

19. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਰਾਂਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੰਪਾਵਤ ਅਤੇ ਪਿਥੌਰਾਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਝੁਲਾਘਾਟ ਵਿਖੇ ਮਹਾਕਾਲੀ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਰ ਦੋ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਸੁਦੂਰਪੱਛਮ ਸੂਬੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣਗੇ।

20. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਗਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਨੈਨੋ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਵਰਗੇ ਦੁਵੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ-ਨੇਪਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ 15 ਮੁਰਾਹ ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

21. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੇਪਾਲ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ 300 ਉਪਭੋਗਤਾ ਟਰਮੀਨਲਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਪੁਲਾੜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਖੇਤਰੀ ਸਹਿਯੋਗ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ, ਟੈਲੀ-ਮੈਡੀਸਨ, ਟੈਲੀ-ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਏਟੀਐਮ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ ਡੇਟਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ, ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ’ਤੇ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੇਸ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ।

22. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਨੇਪਾਲ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਿਗ ਕੈਟ ਅਲਾਇੰਸ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

23. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਚੰਡ 02 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਦੌਰ ਅਤੇ ਉਜੈਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਡੂੰਘੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

24. ਨੇਪਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ 'ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਫਸਟ' ਨੀਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਫੇਰੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਦੌਰੇ ਅਤੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਉਸਾਰੂ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਸਮੇਤ ਦੁਵੱਲੇ ਏਜੰਡੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

02 ਜੂਨ, 2023